

Stockholm den 2024-04-29

Justitiedepartementet

Justitieminister Gunnar Strömmer

Hemställan om intervention i EU-domstolen till stöd för den svenska nationella identiteten

Dagligdags matas det svenska folket med nyheter om hur kriminella infiltrerar näringsliv och offentlig förvaltning. Polisen och flera andra aktörer inom rättsvårdande myndigheter liksom politiker uppmanar samhället att ta ett större ansvar för att stävja kriminalitetens utbredning. Samtidigt hotas ett av de starkaste verktygen för brottsprevention när de svenska konstitutionella grundstrukturena ifrågasätts av EU, svenska domstolar och myndigheter.

I EU domstolen har upptagits ett ärende om förhandsavgörande avseende GDPR och yttrandefrihetsgrundlagen (C199/24). Frågeställning är kortfattat om GDPR ska ha företräde framför den svenska grundlagen när det gäller databaser som med utgivningsbevis publicerar personuppgifter inklusive sådana som berör brott.

Sådana databaser vänder sig inte främst till allmänheten utan har sin primära målgrupp hos företag och offentlig sektor som behöver göra bakgrundskontroller av personer. Tjänsterna kan för sådana ändamål liknas vid kreditupplysningsverksamhet. Skulle EU-domstolen fastställa att yttrandefrihetsgrundlagen inte har företräde framför GDPR på det sätt som Riksdagen bestämt genom dataskyddslagen, kommer riskerna för brottslig infiltration i näringsliv och offentlig sektor att öka markant.

Den svenska yttrandefrihetsgrundlagen och tryckfrihetsförordningen med bland annat dessas rätt till offentliggörande av allmänna handlingar och en exklusiv proportionalitetsavvägning genom tryckfrihetsförordningens brottskatalog, tillhör landets konstitutionella grundstruktur. En grundstruktur som är en djupt integrerad del av vår nationella identitet. Den svenska tryckfrihetsförordningen är ju ett världsminne hos UNESCO.

Enligt fördraget om EU ska unionen respektera varje lands nationella identitet som den kommer till uttryck i deras konstitutionella grundstrukturer. Genom att undanta GDPR från att tillämpas på yttrandefrihetsgrundlagarnas område har Riksdagen klargjort gränslinjen för den svenska nationella identiteten. GDPR upptar också möjligheten att göra sådana nationella undantag.

En jämförande utblick i Europa visar att de centraleuropeiska länderna inte har motsvarande detaljreglerande yttrandefrihetsgrundlagar som de svenska. Det kan därför inte uteslutas att EU-domstolen inte ser behovet att beakta den svenska identiteten på det sätt den kommer till uttryck i våra konstitutionella grundstrukturer genom yttrandefrihetsgrundlagarna. Det vore därför önskvärt att Sverige intervenerar i det pågående målet i EU-domstolen i syfte att värna den gränsdragning mellan vår yttrandefrihet och GDPR som Riksdagen lagt fast.

Gunnar Axén

Ansvarig utgivare för Legal Newsdesk Sweden AB (fd Garrapatica AB)

Styrelseordförande och ansvarig utgivare för nyhetsbyrån Verifiera AB

Verifiera AB/Legal Newsdesk Sweden AB

Box 24247

104 51 Stockholm

Besöksadress: Banérgatan 3, Stockholm

Telefon: 08- 240 380